

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук

Тронько Ольги Володимирівни на дисертацію

КІЧМАРЕНКА СЕРГІЯ МИКОЛАЙОВИЧА

«Адміністративно-правове забезпечення незалежності судової влади в Україні» подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

1. Обґрунтування вибору теми дослідження

Судова влада створена для захисту прав, свобод та законних інтересів осіб, суспільства та держави в цілому. Україна прямує в напрямку євроінтеграції, здійснює реформування органів державної влади, створює абсолютно нову систему судових органів, але ситуацію ускладнює низький рівень довіри громадян до судочинства.

Первинною причиною високого рівня недовіри громадян до органів судової влади є незадовільний рівень незалежності судової гілки влади в поєднанні з невиконанням судових рішень і значною невкомплектованістю судів. Саме тому проблема адміністративно-правового забезпечення незалежності судової гілки влади в Україні є надзвичайно актуальною.

Таким чином, вибір теми дослідження автором є цілком виправданим і доречним.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами

Дисертацію виконано відповідно до Концепції адміністративної реформи в Україні, затвердженої Указом Президента України від 22 липня 1998 р. № 810, Стратегічного плану розвитку судової влади України на 2013-2015 роки, затвердженого Радою суддів України 21 січня 2012 р., Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», затвердженої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5, і планів науково-дослідницької роботи Науково-дослідного інституту публічного права.

3. Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями

Основу дисертаційного дослідження склали наукові дослідження багатьох вчених, праці яких були присвячені адміністративно-правовому забезпеченню незалежності судової влади. Автором визначено науковців, які аналізували схожу проблематику та в широкому розумінні присвятили свої наукові пошуки проблемі адміністративно-правового забезпечення діяльності судової гілки влади.

Про діапазон вивчення дисертантом наукових підходів до питань сформульованої наукової позиції говорить і список використаних джерел, що нараховує 213 найменувань.

Слід відзначити, як позитивний момент рецензованої дисертації про те, що здобутки науковців, які досліджували обрану здобувачем проблематику, не лише задекларовані здобувачем у відповідному структурному елементі вступу до дисертації, а їх також систематизовано та використано як вихідні науково-теоретичні основи дослідження обраної проблематики.

4. Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях

Основні положення і результати дисертації оприлюднено в семи наукових публікаціях, серед яких п'ять статей опубліковані у наукових фахових виданнях України, а дві – у зарубіжних наукових виданнях.

Таке представлення результатів наукової роботи є достатнім. Кількість публікацій, обсяг, якість, повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідає вимогам МОН України щодо порядку присудження наукових ступенів. Зазначені публікації повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертації.

Основні положення дисертаційного дослідження обговорювалися під час роботи трьох науково-практичних конференцій: «Шляхи вдосконалення нормативно-правової бази України як основи сталого розвитку суспільства» (м. Харків, 2–3 вересня 2016 р.), «Актуальні проблеми вдосконалення

законодавства та правозастосування» (м. Запоріжжя, 28–29 жовтня 2016 р.), «Право як ефективний суспільний регулятор» (м. Львів, 17–18 лютого 2017 р.).

Спрямованість науково-практичних конференцій, де відбувалася апробація дисертаційного дослідження, характер статей дисертанта, в яких відображено положення дисертації і результати проведених досліджень, повною мірою розкривають дослідницьку проблему. Загалом, дисертація пройшла належну апробацію, вона є самостійною науковою працею, що має завершений характер.

5. Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання

Результати дисертаційного дослідження характеризуються теоретичною та практичною значущістю. Вони можуть бути використані у:

- науково-дослідній сфері – для подальшого теоретичного розроблення питань адміністративно-правового забезпечення незалежності судової гілки влади в Україні;
- правотворчості – щодо вдосконалення чинного законодавства у сфері розвитку адміністративної діяльності, адміністративно-правового забезпечення незалежності судової гілки влади в Україні;
- правозастосовній діяльності – щодо покращення адміністративно-правового забезпечення незалежності судової гілки влади в Україні;
- навчальному процесі – під час розроблення та викладання навчальних дисциплін «Проблеми теорії адміністративного права», «Проблеми адміністративно-правового забезпечення у сфері незалежності судової гілки влади», у підготовці відповідних підручників, навчальних посібників, конспектів лекцій.

Результати дисертаційного дослідження вже використовуються у практичній діяльності, науково-дослідній сфері та навчальному процесі, про що свідчать відповідні акти впровадження.

6. Обґрунтування наукових положень, висновків і рекомендацій, що містяться в дисертації

Наукова новизна отриманих результатів аргументується тим, що дисертація є одним із перших комплексних монографічних досліджень у вітчизняній правовій літературі, присвячених аналізу адміністративно-правового забезпечення незалежності судової влади в Україні. У результаті проведеного аналізу сформовано низку висновків, рекомендацій і пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства України в зазначеній сфері.

Заслуговує уваги наукове розуміння адміністративних принципів незалежності судової влади, які на відміну від раніше описаних представлені двома рівнями – загальним принципом незалежності та організаційно-правовими принципами незалежності, до яких віднесено вихідні основоположні засади, сформовані на основі норм конституційного права, що забезпечуються нормами адміністративного права, щодо єдності судової системи, моральності, високопрофесійності та недоторканності суддів (С. 24).

Особливо цінним є авторський висновок, що незалежність суддів та судової влади в цілому має базуватися на високій правовій культурі і правосвідомості суддів як еліти суспільства, які добровільно прийняли на себе місію відмовитися від багатьох світських благ заради справедливого судочинства; практично судді мають бути своєрідними «монахами» в юридичному середовищі (С. 24).

У вступі дисертантом здійснюється обґрунтування вибору теми дослідження, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами, розкриваються мета та завдання дослідження, наукова новизна та практичне значення отриманих результатів, апробація матеріалів дисертації, наводяться структура та обсяг дисертації.

У першому розділі «Теоретико-правові аспекти незалежності судової влади» автором виявлені та розкриті основи дослідження аналізованої проблематики та сформований категорійний апарат.

загальнодержавного завдання, яке реалізується у сфері дії права та за допомогою права.

Основні положення дисертаційного дослідження обговорювалися під час роботи трьох науково-практичних конференцій, таким чином автор глибоко підійшов до аналізу обраної ним проблематики.

На високому доктринальному рівні автором з'ясовано, що динаміка будівельного процесу розкривається через категорії будівельного проектування, будівельної діяльності, будівельних робіт; діяльності з будівництва об'єктів; містобудівної діяльності, архітектурної діяльності, організації будівельного виробництва, які мають як законодавчо визначений, так і доктринальний зміст, однак їх усі об'єднує єдиний критерій – вони є похідними від «будівництва» і такими, що розкривають динаміку спорудження значних нерухомих об'єктів, що регулюється правом, оскільки є дуже важливою галуззю для суспільства (с. 74-75).

Особливо ґрунтовно автором визначено, що нагляд у сфері будівництва – це вид внутрішньої та зовнішньої діяльності спеціальної публічної адміністрації (Державної архітектурної інспекції України та інших органів архітектурно-будівельного контролю в умовах децентралізації) та механізми її здійснення з можливістю застосування до порушників будівельних норм і правил адміністративної відповідальності, який полягає в тому, що ці суб'єкти контролю здійснюють перевірку й облік того, як контрольовані об'єкти (забудовник, підрядник, регіональні й місцеві органи архітектурно-будівельного контролю) виконують будівельні норми і правила або дотримуються прав і законних інтересів забудовників (с. 134).

Здобувачем доведено, що система планування будівництва в країнах ЄС є ієрархічною, ретельно законодавчо регламентованою актами різної юридичної сили (директиви, постанови, програмне сприяння ЄС, закони на федеральному регіональному рівні, насамперед будівельні кодекси), забезпеченою адміністративним інструментарієм (Європейська програма з розвитку інфраструктури (EUREK), федеральні, регіональні, місцеві плани використання територій і плани забудови та планування на рівні громад), та такою, що

7. Дискусійні положення і зауваження по дисертації

Позитивно оцінюючи отримані результати дисертантом, необхідно висловити певні зауваження та пропозиції, окремі із яких можуть бути предметом наукової дискусії під час прилюдного захисту, а саме:

1. На С. 25, у науковій новизні, автором визначено, що до суб'єктів, які посягають на незалежність судової влади в Україні віднесено широке коло класифікованих за владною компетенцією суб'єктів права. Які ж суб'єкти права посягають на незалежність судової влади?
2. Дисертація значно б виграла, якби результати дослідження були б впроваджені у сферу правотворчості щодо вдосконалення чинного законодавства.
3. На С. 75 автор визначає, що особливістю адміністративних принципів незалежності судової влади є те, що вони забезпечуються саме на основі норм адміністративного права суб'єктами публічної адміністрації. Якими ще нормами права забезпечується незалежність судової влади в Україні?
4. У підрозділі 3.1 «Міжнародний і зарубіжний досвід забезпечення незалежності судової влади» автором вдало проаналізовано міжнародний досвід забезпечення незалежності судової влади. Досвід якої країни такого забезпечення є найбільш ефективним для впровадження у вітчизняну систему.
5. На С. 198-199 автором пропонується доповнити КУпАП статтею 185-3-1 «Посягання на незалежність судової влади», із зазначенням адміністративної відповідальності щодо впливу на помічника судді, секретаря судового засідання працівником правоохоронного органу з метою отримання компрометуючих відомостей про суддю. При цьому зазначено, що суддя, щодо якого здійснюється спроба впливу з метою ухвалення ним рішення на користь певної особи, зобов'язаний невідкладно доповісти про це Вищій раді правосуддя та голові свого суду. Чому автором не визначено, про зобов'язання повідомлення інших суб'єктів права (помічника судді, секретаря судового засідання) невідкладно доповісти про це Вищій раді правосуддя та голові свого суду.

Незважаючи на дискусійний характер деяких положень дисертації та необхідність окремих методологічних уточнень, про які йшлося вище, робота характеризується якісною науковою новизною, а зауваження не впливають на високий науково-теоретичний рівень дисертаційної роботи.

8. Висновки

Дисертаційна робота на тему «Адміністративно-правове забезпечення незалежності судової влади в Україні» виконана вперше і поглиблює існуючі знання юридичної науки, а саме є суттєвим внеском до теорії адміністративного права і процесу.

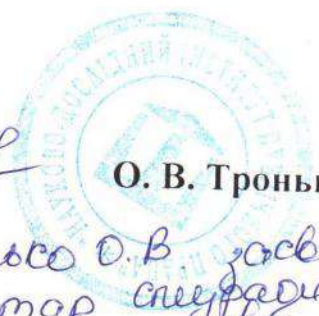
Дисертація є завершеною, самостійно підготовленою кваліфікаційною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані та практично цінні результати, що вирішують важливе наукове завдання.

Актуальність обраної теми дисертації, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, новизна та повнота викладу в опублікованих працях повністю відповідають вимогам до кандидатських дисертацій.

Отже, що дисертаційна робота на тему «Адміністративно-правове забезпечення незалежності судової влади в Україні», представлена на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, а її автор – Кічмаренко Сергій Миколайович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –
старший науковий співробітник
Науково-дослідного інституту публічного права,
кандидат юридичних наук

 О. В. Тронько

 Підпис Тронько О.В. завідувач
 Вищої секретар кафедри К.В.С.С.С.
 Куркова Л.Л. е.п.